

Asia C-305/05

Ordre des barreaux francophones et germanophones ym. vastaan Conseil des ministres

(Cour d'arbitragen, josta on tullut Cour constitutionnelle,
esittämä ennakkoratkaisupyyntö)

Direktiivi 91/308/ETY – Rahoitusjärjestelmän rahanpesutarkoituksiin käyttämisen
estäminen – Asianajajien velvollisuus ilmoittaa toimivaltaisille viranomaisille
kaikista seikoista, jotka saattavat viitata rahanpesuun – Oikeus oikeudenmukaiseen
oikeudenkäyntiin – Asianajajien salassapitovelvollisuus ja riippumattomuus

Julkisasiamies M. Poiras Maduron ratkaisuehdotus 14.12.2006 I - 5308
Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio (suuri jaosto) 26.6.2007 I - 5335

Tuomion tiivistelmä

1. Yhteisön oikeus – Tulkinta – Menetelmät

2. *Jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentäminen – Rahoitusjärjestelmän rahanpesutarkoituksiin käyttämisen estäminen – Direktiivi 91/308*
(EU 6 artiklan 2 kohta; neuvoston direktiivin 91/308 2 a artiklan 5 kohta ja 6 artiklan 1 kohta ja 3 kohdan toinen alakohta)

1. Tilanteessa, jossa yhteisön johdettua oikeutta voidaan tulkita eri tavoin, etusi- ja on annettava tulkinnalle, jonka ansios- ta säännös on perustamissopimuksen mukainen, eikä tulkinnalle, jonka joh- dosta säännös on ristiriidassa perus- tamissopimuksen kanssa. Jäsenvaltioiden tehtävänä on paitsi tulkita kansallista oikeuttaan yhteisön oikeuden mukaisesti myös varottava tukeutumasta sellaiseen johdetun oikeuden säädöksen tulkin- taan, joka johtaisi ristiriitaan yhteisön oikeusjärjestyksessä suojattujen perus- oikeuksien kanssa tai muiden yhteisön oikeuden yleisten periaatteiden kanssa.

(ks. 28 kohta)

2. Rahoitusjärjestelmän rahanpesutarkoi- tuksiin käyttämisen estämisestä annetun direktiivin 91/308, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2001/97, 6 artik- lan 1 kohdassa säädetyt ja sen 2 a artiklan 5 kohdassa asianajajille asetetut velvoitteet, jotka koskevat tiedonantoa ja yhteistyötä rahanpesun torjunnasta vas- taavien viranomaisten kanssa, eivät louk- kaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen

6 artiklassa ja EU 6 artiklan 2 kohdassa taattua oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, kun otetaan huo- mioon direktiivin 6 artiklan 3 kohdan toinen alakohta.

Direktiivin 91/308 2 a artiklan 5 kohdasta ilmenee, että tiedonanto- ja yhteistyö- velvoitteita sovelletaan asianajajiin ai- noastaan sikäli kuin he osallistuvat asiakkaansa puolesta tämän säännöksen a alakohdassa tarkoitettujen tiettyjen, lähinnä rahoitustoimintaan tai kiinteis- tökauppoihin liittyvien liiketoimien suunnitteluun ja toteuttamiseen tai he toimivat asiakkaansa nimissä ja tämän lukuun rahoitustoimintaan tai kiinteis- tökauppoihin liittyvissä liiketoimissa. Yleisesti ottaen nämä toimet tapahtuvat luonteensa vuoksi asiayhteydessä, jolla ei ole mitään tekemistä oikeuskäsittelyn kanssa, ja näin ollen oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan oikeuden soveltamisalan ulkopuolella.

Lisäksi siitä hetkestä lähtien, jolloin asianajajaa, joka on myötävaikuttanut direktiivin 91/308 2 a artiklan 5 kohdassa tarkoitettuun liiketoimeen, pyydetään

suorittamaan puolustus- tai edustamistehtävä tuomioistuimessa tai antamaan neuvoja oikeudenkäynnin käynnistämiseksi tai sen välttämiseksi, kyseinen asianajaja vapautetaan kyseisen direktiivin 6 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan nojalla tämän artiklan 1 kohdassa vahvistetuista velvoitteista riippumatta siitä, saadaanko tai hankitaanko tällaiset tiedot ennen käsittelyä, sen aikana tai sen jälkeen. Tällainen vapautus merkitsee asiakkaan oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan oikeuden säilyttämistä.

Koska oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevaan oikeuteen perustuvat vaatimukset merkitsevät määritelmällisesti yhteyttä oikeuskäsittelyyn ja koska direktiivin 91/308 6 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa asianajajat vapautetaan kyseisen direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta tiedonanto- ja yhteistyövelvoitteista, kun heidän toiminnallaan on tällainen yhteys, kyseiset vaatimukset turvataan.

(ks. 33–35 ja 37 kohta
sekä tuomiolauselma)